

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen.

(Tilskud efter objektive udgiftskriterier).

Fremsat den 14. marts 1974 af *undervisningsministeren*.

§ 1.

I lov om folkeskolen, jfr. lovbekendtgørelse nr. 172 af 8. maj 1972, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 1, ophæves.

Stk. 2-6 bliver herefter *stk. 1-5*.

2. I § 3, stk. 2, der bliver *stk. 1*, sættes punktum efter „skole“, og resten af stykket udgår. Som nyt sidste pkt. indsættes: „Søger børnene i stedet en friskole eller en privat eksamensberettiget skole, skal kommunen godtgøre forældrene deres udgift til undervisning og læremidler.“

3. I § 3, stk. 3, der bliver *stk. 2*, ændres „stk. 2“ til: „stk. 1“ og „bekoste undervisning m.v. i“ til: „afholde undervisningsafgiften m.v. for børn, der søger“.

4. I § 3, stk. 5, der bliver *stk. 4*, ændres „stk. 1-4“ til: „stk. 1-3“.

5. § 7, stk. 2 og 3, ophæves.

6. § 8, stk. 2, ophæves.

7. § 30 ophæves.

8. § 50, stk. 4, ophæves. *Stk. 5* bliver herefter *stk. 4*.

9. § 51, stk. 4, sidste pkt., udgår.

10. § 51 a, stk. 2, sidste pkt., udgår.

11. § 62, stk. 2 og 4, ophæves.

12. § 62, stk. 3, der herefter bliver *stk. 2*, affattes således:

„*Stk. 2.* Udgiften til pensioner til tjenestemænd i folkeskolen og deres efterlødte, herunder efterindtægt af pensioner, samt pligtige præmier afholdes af statskassen.“

13. § 62, stk. 5, der herefter bliver *stk. 3*, affattes således:

„*Stk. 3.* Statens udgifter efter *stk. 2* til Københavns kommune fastsættes på grundlag af de pensionsregler, der gælder uden for København.“

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. april 1975.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget er et led i den reform af opgave- og byrdefordelingen mellem kommuner, amtskommuner og staten, som blev påbegyndt med kommunalreformen i 1970.

Ved lovforslaget ophæves de bestemmelser i folkeskoleloven (bekendtgørelse nr. 172 af 8. maj 1972 af lov om folkeskolen), der omhandler statens procentvise tilskud til det kommunale og amtskommunale skole- og undervisningsvæsen. Endvidere ophæves reglerne i folkeskoleloven om kommunernes pligt til at bidrage til statens tilskud til visse private skoler og om refusioner fra amtskommuner til kommuner vedrørende befodringsordninger. Lovforslaget forudsætter, at staten fortsat afholder udgiften til pension til afgåede tjenestemænd i folkeskolen og ved de amtskommunale gymnasieskoler.

Fra tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden vil de beløb, der hidtil er ydet som procenttilskud fra staten, blive indregnet i de beløb, som fordeles til kommuner og amtskommuner som tilskud efter objektive udgiftskriterier. Heri indgår også statens tilskud til amtskommunerne vedrørende konsulentlønninger og vedrørende forskellige foranstaltninger, jfr. skolestyrelseslovens §§ 48 og 81.

De finanslovtekniske ændringer i forbindelse hermed er nærmere omtalt i bemærkningerne til det samtidig fremsatte forslag til lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser.

Med hensyn til lovforslagets administrative konsekvenser skal bemærkes, at der ikke vil ske mærkbare ændringer i de centralt placerede arbejdsopgaver, medens der derimod vil blive tale om forenklinger i kommunernes og amtskommunernes regnskabs- og revisionsmæssige opgaver.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til nr. 1.

Det gældende § 3, stk. 1, pålægger hjemstedskommunen for elever på 8.-10. klassetrin i private skoler at godtgøre staten forskellen mellem den nuværende statsrefusion på 60 pct. af kommunernes lærerlønudgifter og statstilskuddet på 85 pct. af de private skolers samlede godkendte driftsudgifter. Denne bestemmelse foreslås nu ophævet i konsekvens af, at der i det samtidig fremsatte lovforslag om kom-

muners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser stilles forslag om fuld kommunal finansiering af statens tilskud til børnehaveklasser og 1.-10. klassetrin ved de private skoleformer.

Til nr. 2.

En kommunes særlige forpligtelse efter reglerne i § 3, stk. 2 og 3, der bliver stk. 1 og 2, har hidtil bestået i at afholde skolekommunens nettoudgift, i de private skoleformer forældrenes undervisningsafgift (skolepengene). Ved lovforslagets gennemførelse bortfalder statens tilskud på 60 pct. af udgifterne til lærerlønninger i folkeskolen, og hjemstedskommunens bidrag til skolekommunen udvides derved til at omfatte såvel den fulde udgift til undervisning som udgiften til læremidler. Søger børnene i stedet en friskole eller en privat eksamensberettiget skole, skal kommunen ifølge lovforslaget om kommunernes og amtskommunernes bidrag til statslige og private skoler og kurser deltage i finansieringen af statens tilskud til de private skoleformer. Herudover må kommunen i de tilfælde, der omfattes af folkeskolelovens § 3, fortsat afholde skolepengene og eventuelle særlige udgifter til læremidler i de nævnte private skoleformer.

Til nr. 3.

Ændringsforslaget er en følge af den foreslåede kommunale finansiering af statens tilskud til de private skoleformer, jfr. bemærkningerne til nr. 1. Den undervisningsafgift, kommunen fritages for at betale, svarer til de skolepenge og eventuelle udgifter til læremidler, som forældrene normalt afholder.

Til nr. 4.

Den foreslåede ændring er af teknisk karakter.

Til nr. 5 og 6.

Med bortfaldet af statens procenttilskud til det kommunale skolevæsen bliver reglerne uden selvstændigt indhold og foreslås derfor ophævet.

Til nr. 7.

Der henvises til det under nr. 1 anførte om kommunal finansiering af statens tilskud til børnehaveklasser og 1.-10. klassetrin ved de private skoleformer.

Til nr. 8-10.

Udgifterne ved de i §§ 50, 51, stk. 4, og 51a, stk. 2, omhandlede ordninger vil i henhold til lovforslaget fremtidig påhvile vedkommende kommune. Kommunernes overtagelse af disse udgifter, hvortil amtskommunerne efter gældende lovgivning bidrager med 75 pct., er i overensstemmelse med de kommunale organisationers ønske og stemmer med principperne for opgave- og byrdefordelingsreformen. Den ændrede udgiftsfordeling tænkes reguleret i forbindelse med beregningen af de tilskud, der fordeles efter objektive udgiftskriterier.

Til nr. 11-13.

Den gældende § 62 indeholder bestemmelser om procenttilskud til lærerlønninger m.v. i folkeskolen og om, at staten afholder udgifterne til pensioner. Efterindtægt behandles tilskudsmæssigt som den ydelse, løn eller pension, hvoraf den beregnes. Ved ændringsforslagene udgår bestemmelserne om tilskud til løn m.v. og efterindtægt af løn, medens ændringerne vedrørende pension og efterindtægt af denne alene er af redaktionel karakter, idet pension til folkeskolens tjenestemænd fortsat foreslås afholdt af statskassen.

Bilag.

De gældende bestemmelser i lov om folkeskolen sammenholdt med formuleringen efter lovforslaget.

Gældende formulering.

§ 3. For elever, der optages i realafdelingen ved private realskoler eller i 8. hovedskoleklasse, 9. klasse eller 10. klasse ved friskoler eller private eksamensberettigede skoler, yder kommunen som bidrag til staten et beløb pr. elev hjemmehørende i kommunen, svarende til 25 pct. af en beregnet gennemsnitsudgift pr. elev til folkeskolens lærerlønninger og 85 pct. af et beregnet gennemsnit af andre udgifter pr. elev i folkeskolen.

Stk. 2. Kommuner, der ikke alene eller gennem skoleforbund har indrettet 8. hovedskoleklasse, 9. klasse, 10. klasse eller realafdeling, skal afholde udgifterne til undervisning og læremidler for børn, der er hjemmehørende i kommunen, og som følger undervisningen i de pågældende klasser i en anden kommunes (skoleforbunds) skole eller i en friskole eller en privat eksamensberettiget skole.

Stk. 3. En kommunes forpligtelse efter stk. 2 kan opfyldes ved betalingsoverenskomst med en anden kommune (skoleforbund), hvorved der sikres eleverne adgang til optagelse i de pågældende klasser. En tilsvarende overenskomst med en privat skole fritager kommunen for at bekoste undervisning m.v. i en anden privat skole.

Stk. 4. Kommuner, der ikke alene eller gennem skoleforbund har indrettet 8. hovedskoleklasse, 9. eller 10. klasse, skal afholde udgifterne til undervisning og læremidler for børn, der er hjemmehørende i kommunen, og som gennemgår kurser af mindst 20 ugers varighed på en godkendt efterskole.

Lovforslaget.

§ 3, *stk. 1*, ophæves.

§ 3. Kommuner, der ikke alene eller gennem skoleforbund har indrettet 8. hovedskoleklasse, 9. klasse, 10. klasse eller realafdeling, skal afholde udgifterne til undervisning og læremidler for børn, der er hjemmehørende i kommunen, og som følger undervisningen i de pågældende klasser i en anden kommunes (skoleforbunds) skole. Søger børnene i stedet en friskole eller en privat eksamensberettiget skole, skal kommunen godtgøre forældrene deres udgift til undervisning og læremidler.

Stk. 2. En kommunes forpligtelse efter stk. 1 kan opfyldes ved betalingsoverenskomst med en anden kommune (skoleforbund), hvorved der sikres eleverne adgang til optagelse i de pågældende klasser. En tilsvarende overenskomst med en privat skole fritager kommunen for at afholde undervisningsafgiften m.v. for børn, der søger en anden privat skole.

Stk. 3. lig med gældende stk. 4.

Gældende formulering.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunernes forpligtelser efter stk. 1-4.

Stk. 6. En kommune, der har indrettet 8. hovedskoleklasse, 9. klasse, 10. klasse eller realafdeling, skal i disse klasser i det omfang, pladsforholdene tillader det, modtage elever med hjemsted i kommuner, der ikke alene eller gennem skoleforbund har indrettet tilsvarende undervisning.

§ 7. Skoleplanen danner grundlaget for kommunens eller skoleforbundets skolevæsen.

Stk. 2. Sker der brud på skoleplanens bestemmelser, eller nægter kommunalbestyrelsen eller styrelsen for et skoleforbund at foretage sådanne ændringer i skoleplanen, som påbydes af amtsrådet eller undervisningsministeren i henhold til lovgivningens regler, kan amtsrådet gøre udbetalingen af statens tilskud til kommunens eller skoleforbundets skolevæsen afhængig af, at forholdet bringes i orden.

Stk. 3. Klage over amtsrådets afgørelse i henhold til stk. 2 har opsættende virkning. Det samme gælder såfremt klageinstansens afgørelse inden 4 uger fra dens meddelelse indbringes for domstolene.

§ 8. For hver skole udarbejdes en *undervisningsplan*, indeholdende bestemmelse om

- a) undervisningstiden i de enkelte klasser,
- b) undervisningsfagene og deres timetal,
- c) det mål, hvortil der bør nås,
- d) ferieplanen.

Stk. 7. Reglerne i § 7, stk. 2 og 3, gælder også undervisningsplaner.

§ 30. For elever, der optages i realafdelingen ved private realskoler eller i 8. hovedskoleklasse, 9. klasse eller 10. klasse ved friskoler eller private eksamensberettigede skoler, yder Københavns kommune som bidrag til staten et beløb pr. elev hjemmehørende i kommunen, svarende til 25 pct. af en beregnet gennemsnitsudgift pr. elev til lærerlønninger i folkeskolen uden for København og 85 pct. af et beregnet gennemsnit af andre udgifter pr. elev i folkeskolen uden for København.

Lovforslaget.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunernes forpligtelser efter stk. 1-3.

Stk. 5. lig med gældende *stk. 6.*

§ 7. (Stk. 1 uændret).

Stk. 2. ophæves.

Stk. 3. ophæves.

§ 8. (stk. 1 uændret).

Stk. 2. ophæves.

§ 30. ophæves.

Gældende formulering.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om opgørelsen og afregningen af bidraget efter stk. 1.

§ 50. For børn, der har længere skolevej end 3 1/2 km i 1.-3. skoleår og 5 km i 4.-10. skoleår, kan kommunen drage omsorg for befordring til og fra en kommunal skole. For børn, der har kortere skolevej, kan kommunen drage omsorg for sådan befordring, hvis hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør det særlig påkrævet.

Stk. 2. Kommuner, der ikke alene eller gennem skoleforbund har indrettet 8. hovedskoleklasse, 9. klasse, 10. klasse eller realafdeling, kan, hvis betingelserne i stk. 1 i øvrigt er opfyldt, helt eller delvis afholde udgifterne til befordring til og fra skole af børn, der hører hjemme i kommunen, men følger undervisningen i de pågældende klasser i en anden kommunes (skoleforbunds) skole, i en statsskole, en friskole eller en privat eksamensberettiget skole.

Stk. 3. Amtsrådet kan pålægge en kommune at sørge for befordring efter stk. 1 og 2. Hvor pålægget alene er begrundet i hensynet til børnenes sikkerhed, kan det kun gives, hvis de trafikale ulemper ikke med rimelighed kan forlanges afhjulpet gennem vejtekniske eller færdselsregulerende foranstaltninger.

Stk. 4. For så vidt en befordringsordning efter stk. 1-3 er godkendt af amtsrådet, bidrager amtskommunen med 75 pct. af udgifterne. Sker befordringen alene af hensyn til børnenes sikkerhed, er det en betingelse for amtsrådets godkendelse, at amtsrådet efter stk. 3 kunne have pålagt kommunen at sørge for befordringen.

Stk. 5. Udgifterne ved elevbefordring til amtsskommunale skoler, jfr. § 2, stk. 3, afholdes af amtskommunen.

§ 51. Det påhviler kommunen at drage omsorg for, at alle undervisningspligtige børn, hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen, kan få fyldestgørende undervisning. Henvisning til private skoler kan kun ske med forældrenes samtykke og for 1.-7. skoleår med undervisningsministerens godkendelse. Elever i 8. og 9. skoleår kan des-

Lovforslaget.

(Stk. 1 uændret).

(Stk. 2 uændret).

(Stk. 3 uændret).

Stk. 4 ophæves.

Stk. 4. lig med gældende *stk. 5.*

§ 51. (Stk. 1 uændret).

Gældende formulering.

uden henvises til offentlige skoler efter reglerne i § 3.

Stk. 2. Såfremt enkelte børn fra fjerntliggende og svagt befolkede dele af en kommune ikke med rimelighed kan henvises til bestående skoler i kommunen, må skolekommissionen sørge for, at børnene på anden måde får fyldestgørende undervisning.

Stk. 3. Kan børnene i sådanne tilfælde med rimelighed henvises til en skole i en nabokommune, er denne pligtig at modtage børnene i skolen i det omfang, pladsforholdene tillader det. Hjemstedskommunen betaler herfor en afgift til skolekommunen, svarende til dennes gennemsnitlige udgift pr. elev i den pågældende skole. Afgiften fastsættes af amtsrådet.

Stk. 4. Kan børnene ikke henvises til en nabokommunes skole, må skolekommissionen træffe aftale med forældrene om en anden ordning af undervisningen. Når denne ordning er godkendt af amtsrådet, bidrager amtskommunen med 75 pct. af udgifterne.

§ 51a. Det påhviler kommunen at drage omsorg for, at der ydes syge og invaliderede børn, hvis forældre ønsker det, herunder også børn, der er ude over den undervisningspligtige alder, undervisning svarende til folkeskolens almindelige undervisning.

Stk. 2. Såfremt børnene kan undervises i skolen, hvis de befordres derhen, påhviler det kommunen at indrette den nødvendige befordring til og fra skole. Når denne ordning er godkendt af amtsrådet, bidrager amtskommunen med 75 pct. af udgifterne.

Stk. 3. Såfremt børnene gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, skal der i det omfang, deres helbred tillader det, indrettes undervisning i deres hjem eller på den institution, hvor de har ophold. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 4. Det påhviler kommunen at indrette den fornødne undervisning på de i kommunen beliggende sygehuse, behandlingshjem og andre institutioner, der modtager børn i skolealderen, medmindre børnene undervises ved børneforsorgens eller særforborgens foranstaltning, eller der på anden

Lovforslaget.

(Stk. 2 uændret).

(Stk. 3 uændret).

Stk. 4. Kan børnene ikke henvises til en nabokommunes skole, må skolekommissionen træffe aftale med forældrene om en anden ordning af undervisningen.

§ 51a. (Stk. 1 uændret).

Stk. 2. Såfremt børnene kan undervises i skolen, hvis de befordres derhen, påhviler det kommunen at indrette den nødvendige befordring til og fra skole.

(Stk. 3 uændret).

(Stk. 4 uændret).

Gældende formulering.

måde sørges for fyldestgørende undervisning. Undervisningen kan tillige indrettes af amtskommunen. Vedkommende institution har pligt til at stille egnede lokaler til rådighed for dette formål. Bestemmelser om undervisningen optages i skoleplanen og undervisningsplanen.

Stk. 5. Udgifterne ved den i stk. 3 og 4 omhandlede undervisning afholdes af kommunen, dog således at udgifterne ved undervisning af børn, der er hjemmehørende i andre kommuner, refunderes af hjemstedskommunen efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler. I de i stk. 4, 2. pkt., nævnte tilfælde afholdes udgifterne af amtskommunen.

§ 62. Alle med folkeskolens ordning og drift forbundne udgifter påhviler kommunerne, for så vidt der ikke er udtrykkelig lovhjemmel for, at udgifterne helt eller delvis påhviler staten, amtskommunen eller andre. Udgifterne ved driften af amtskommunale skoler, jfr. § 2, stk. 3, påhviler på tilsvarende måde amtskommunen.

Stk. 2. Staten yder tilskud til lærerlønninger m. m. med 60 pct. af følgende udgifter:

- 1) Lønning til tjenestemænd i folkeskolen samt reguleringer i forhold hertil.
- 2) Stedtillæg.
- 3) Generelle tillæg som fastsat ved lov eller ved aftale indgået i henhold til lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.
- 4) Særlige tillæg, herunder ledertillæg, der er fastsat som nævnt i nr. 3).
- 5) Personlige tillæg i henhold til lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken samt lov om tjenestemandslønninger m. m. og klassificering af tjenestemandstillinger i staten, folkeskolen og folkekirken.
- 6) Særlig feriegodtgørelse samt ferietillæg.
- 7) Vikarudgifter, der skyldes, at en tjenestemand i folkeskolen, timelærer eller fast vikar på grund af sygdom eller andre ham utilregnelige forhold ikke kan varetage sin gerning, samt vikarudgifter under en lærers suspension. Har fraværelsen sammenhængende varighed af mere end 1 år, overtager stats-

Lovforslaget.

(Stk. 5 uændret).

§ 62. (Stk. 1 uændret).

Stk. 2. ophæves.

Gældende formulering.

kassen hele udgiften efter dette års udløb.

- 8) Flyttegodtgørelsesudgifter.
- 9) Lønning til timelærere og faste vikarer.
- 10) Udgifter til særlige undersøgelser i henhold til lov om tjenestemandspension § 32.
- 11) Ventepenge samt lønning i henhold til lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken § 32.
- 12) Lønning til fritidspædagoger og børneforsorgspædagoger ved observations-skoler og heldagsskoler og til socialrådgivere og klinisk uddannede psykologer tilknyttet skolepsykologisk rådgivningsvirksomhed, for så vidt normeringen af disse stillinger er godkendt af undervisningsministerne.

Stk. 3. Udgiften til pensioner til tjenestemænd i folkeskolen og deres efterladte samt pligtige præmier afholdes af statskassen.

Stk. 4. Efterindtægt udredes, og udgiften fordeles efter samme regler som den ydelse, hvoraf efterindtægten beregnes.

Stk. 5. Statstilskuddet efter stk. 2 og 3 til Københavns kommune fastsættes på grundlag af de lønnings- og pensionsregler, der gælder uden for København, og for løntilskuddets vedkommende i henhold til en normeringsplan, der godkendes af undervisningsministeren efter indstilling fra Københavns magistrat.

Lovforslaget.

Stk. 2. Udgiften til pensioner til tjenestemænd i folkeskolen og deres efterladte, herunder efterindtægt af pensioner, samt pligtige præmier afholdes af statskassen.

Stk. 4. ophæves.

Stk. 3. Statens udgifter efter stk. 2 til Københavns kommune fastsættes på grundlag af de pensionsregler, der gælder uden for København.